Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІ культури і мистецтв
_____ Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ
«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основний музичний інструмент (фортепіано)

галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
спеціальність	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
освітня програма	Середня освіта (Музичне мистецтво) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
термін навчання	3 роки 10 місяців
мова навчання	українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту культури і мистецтв
«30» серпня 2024 р.
Голова
_____ Олександр РУДЕНКО

Суми – 2024

Розробники:

Тарапата-Більченко Лідія Григорівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва

Шумакова Єлізавета Володимирівна – викладач кафедри хореографії та музичного мистецтва

Робочу програму «Основний музичний інструмент (фортепіано)» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Музичне мистецтво) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, яку затверджено вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (протокол №10 від 27.04.2020 року).

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 року.

В.о. завідувача кафедри
доктор педагогічних наук, професор _____ Ольга ЄРЕМЕНКО

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітній ступінь</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість кредитів – 20</td><td rowspan="15">Бакалавр</td><td>Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1 – 4</td></tr>
<tr><td rowspan="14">Загальна кількість годин – 600 годин</td><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>1 – 8</td></tr>
<tr><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>0 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (індивідуальні)</td></tr>
<tr><td>240 год.</td></tr>
<tr><td>Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>360 год.</td></tr>
<tr><td>Консультації:</td></tr>
<tr><td>-</td></tr>
<tr><td>Види контролю:
заліки, екзамен</td></tr>
</table>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол №10 від 27.04.2020 року), навчальна дисципліна «Основний музичний інструмент» входить до переліку обов’язкових компонентів (ОК 18).

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні музично-інструментальної компетентності вчителя музичного мистецтва основної (базової) середньої школи.

Зміст навчальної дисципліни спрямовано на формування інтегральної компетентності фахівця, а саме: здатності розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти у процесі навчання основ мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі (ІК).

Навчальна дисципліна «Основний музичний інструмент» формує такі загальні та фахові компетенції як: знання та розуміння предметної області та

розуміння змісту професійної діяльності (ЗК 1); здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови (ФК 1); здатність виявляти музикальність, виконавські, інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва (ФК 4); здатність характеризувати досягнення музичного мистецтва та визначати їх роль у житті суспільства (ФК 11).

Курс «Основний музичний інструмент» навчає грі на музичному інструменті як важливій складовій фахової підготовки вчителя музичного мистецтва; формує вміння виконавської та педагогічної інтерпретації музичного твору відповідно до культурно-історичного контексту та жанрово-стильових ознак, створює репертуарний фонд для майбутньої професійної і музично-просвітницької діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент» є володіння основами гри на музичному інструменті на рівні початкової музичної освіти. Успішному формуванню музично-інструментальної компетентності вчителя музичного мистецтва сприятиме вивчення таких обов'язкових навчальних дисциплін першого (бакалаврського) рівня вищої освіти як «Теорія музики», «Сольфеджіо», «Гармонія». Доцільним є вивчення таких вибіркових дисциплін як «Основи акомпанементу», «Практикум зі шкільного репертуару», «Всесвітня історія музики», «Історія української музики», «Ансамблеве виконавство».

3. Програмні результати навчання

У результаті навчання студент має опанувати основи музично-інструментального виконавства, вміти розкрити художній зміст творів за допомогою відповідних засобів музичної виразності, бути готовим до самостійної професійної діяльності вчителя музичного мистецтва.

Знання:музичної термінології, основних концепцій, теорій та загальної структури музикознавчих наук. **Уміння:** застосовувати музично-теоретичні знання у практичній педагогічній діяльності вчителя музичного мистецтва	**ПРН 1**	Демонструвати знання музичної термінології, розуміння основних концепцій, теорій та загальної структури музикознавчих наук.
Знання: системи духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей. **Уміння:** здійснювати навчально-виховну та організаційну діяльність вчителя музичного мистецтва у системі сучасних аксіологічних координат.	**ПРН 4**	Демонструвати знання системи духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей у навчально-виховній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва.
Знання: сучасних світоглядних теорій. **Уміння:** розв'язувати соціальні та мистецько-професійні завдання з урахуванням сучасних світоглядних орієнтирів.	**ПРН 7**	Демонструвати критичне ставлення до світоглядних теорій у процесі розв'язання соціальних і мистецько-професійних завдань.
Знання: психолого-педагогічних основ навчання, виховання, розвитку учнів середньої школи. **Уміння:** враховувати фізіологічні та психологічні особливості учнів у процесі навчання.	**ПРН 8**	Виявляти знання психолого-педагогічних аспектів навчання, виховання, розвитку учнів середньої школи.

Знання: змісту загальнолюдських ідеалів Добра і Краси. **Уміння:** виявляти моральну та естетичну спрямованість навчання музичному мистецтву з метою утвердження ідеалів Добра і Краси.	**ПРН 10**	Виявляти моральну та естетичну спрямованість з метою утвердження ідеалів Добра і Краси в фаховій діяльності вчителя.
Знання: сучасних педагогічних технологій. **Уміння:** застосовувати сучасні педагогічні технології, зокрема, інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу у середній школі та закладах мистецької позашкільної освіти.	**ПРН 19**	Виявляти здатність застосовувати сучасні педагогічні технології, зокрема, інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах, закладах мистецької позашкільної освіти.
Знання: моральних вимірів спілкування. **Уміння:** спілкуватись з колегами, соціальними партнерами, учнями та їх батьками з дотриманням етичних норм.	**ПРН 22**	Виявляти здатність з дотриманням етичних норм здійснювати взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками.
Знання: психолого-педагогічних основ колективного спілкування та співпраці. **Уміння:** налагоджувати співпрацю з колегами та учнями, ефективно працювати в учнівському та педагогічному колективах навчального закладу, мистецьких об'єднаннях.	**ПРН 23**	Налагоджувати духовну спільність, співпереживання і співпрацю учнів і вихованців, ефективно працювати в мистецько-творчому учнівському і педагогічному колективах освітнього закладу, інших мистецьких об'єднаннях.
Знання: перспектив неперервної освіти як процесу зростання загального і професійного потенціалу особистості протягом життя. **Уміння:** вчитися впродовж життя і вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.	**ПРН 25**	Виявляти здатність вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
Знання: психологічних основ взаємодії у процесі навчання та виховання. **Уміння:** створювати позитивний психологічний клімат, виявляти доброзичливість та толерантність у процесі навчання та виховання.	**ПРН 27**	Виявляти відповідальність за створення позитивного психологічного клімату, забезпечення процесу виховання і навчання всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Майстерне володіння інструментом, якісна виконавська інтерпретація музичних творів, технічна досконаліть, емоційне заповнення, виконавська воля, артистизм. Відповідність виконавської інтерпретації музичного твору його жанрово-стильовим та художньо-образним атрибуціям. Систематична та результативна самостійна робота студента над розвитком виконавської майстерності.
82 – 89	Виконавська інтерпретація та виконання музичних творів переконливі у художньому, стилістичному і технічному відношенні, але містять незначні помилки (випадкові зупинки або виправлення). Студент самостійно цілеспрямовано працює над удосконаленням виконавської техніки.
74 – 81	Виконання музичних творів має цілісну і завершену форму, однак містить окремі текстові, технічні або стилістичні недоліки. Спостерігаються помилки у відтворенні жанрово-стильових та художніх особливостей музичних творів. Самостійна робота досить систематична, музично-інструментальні компетенції в основному сформовані.
64 – 73	Недоліки технічного та художнього характеру впливають на сприйняття музичних творів, що виконуються: віртуозні можливості обмежені, звукофарбовий спектр небагатий, однак у виконанні прослідковуються певні професійні навички. Студент виявляє недостатню наполегливість щодо вдосконалення знань, умінь та навичок, необхідних для здійснення професійній діяльності музиканта-виконавця.

60 – 63	Наявність недоліків у музично-інструментальної підготовці, граматичних та стилістичних помилок під час виконання музичних творів, недосконала та невпевнена гра напам'ять. Відсутність системності в оволодінні музичним інструментом; низький рівень сформованості музично-інструментальних навичок.
35 – 59	Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою, низький рівень розвитку музичного слуху, музичного мислення, пам'яті, низький рівень професійних знань, умінь, навичок, про що свідчить непереконливість виконавської інтерпретації музичних творів. Несистематична та не результативна самостійна робота.
1 – 34	Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою, відсутність належних знань і умінь для успішного здійснення виконавської діяльності у галузі музичного мистецтва. Наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A**	**відмінно**
82 – 89	**B**	**добре**
74 – 81	**C**	
64 – 73	**D**	**задовільно**
60 – 63	**E**	
35 – 59	**FX**	**незадовільно з можливістю повторного складання**
1 – 34	**F**	**незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни**

5. Засоби діагностики результатів навчання

Демонстрація результатів навчання відбувається у формі академічних концертів, виступів на концертах, фестивалях, конкурсах. Самостійна робота перевіряється на контрольних уроках. Форми звітності – залік, екзамен.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному Положенням «Про порядок визнання результатів, здобутих у формі неформальної та інформальної освіти Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка» (ухвалене рішенням Вченої ради, протокол № 11 від 19 червня 2020 року).

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ І.

1.1. (І курс, І семестр) Основи виконавської інтерпретації поліфонічного твору, етюду та п'єси.

Робота над поліфонічним твором Й.-С. Баха. Поняття імітаційної поліфонії. Основні етапи опрацювання поліфонічного твору.

Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи, етюди. Аплікатурні принципи, координації рук, свобода виконавського апарату.

Робота над фортепіанним твором кантиленного або віртуозного характеру. Особливості звуковидобування та інтонування у кантилені. Методи роботи над якісним виконанням віртуозного твору.

1.2. (І курс, ІІ семестр) Виконавська інтерпретація твору великої форми та п'єси.

Робота над І-ою або ІІ та ІІІ частиною класичної сонати. Особливості виконавської інтерпретації сонатного allegro. Музична драматургія твору великої форми.

Робота над фортепіанним твором кантиленного чи віртуозного характеру. Засоби музичної виразності: динаміка, агогіка, штрихи, педалізація, артикуляція. Фразування, як художньо-смисловий поділ музичної мови.

Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи.

Формування навичок читання з аркушу, вивчення музичних термінів.

Розділ ІІ

2.1. (ІІ курс, ІІІ семестр) Вдосконалення методів та форм роботи над поліфонічним твором, або твором великої форми, п'єсою, етюдом.

Види поліфонічного багатоголосся. Методи і форми роботи над багатоголосною фактурою.

Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи, етюди. Єдність художніх та технічних аспектів виконання.

Виконавська інтерпретація фортепіанних творів кантиленного або віртуозного характеру.

2.2. (ІІ курс, ІV семестр) Довільна програма (10-15 хвилин).

Опанування кількох фортепіанних творів (*вибір програми здійснюється відповідно до індивідуального плану формування музично-інструментальної компетентності здобувача освіти)

Особливості виконавської інтерпретації фортепіанних творів відповідно до їх жанрово-стильової та художньо-образної атрибуції.

Вдосконалення навичок читання нот з аркушу, вивчення музичних термінів.

Розділ ІІІ

3.1. (ІІІ курс, V семестр) Тематична колекція.

Вдосконалення фортепіанної техніки: гами, етюди.

Підготовка тематичної колекції: фрагменту уроку на обрану тему (*розповідь учителя з музичними ілюстраціями). Тривалість – 15-20 хвилин. Кількість музичних фрагментів – 4–6.

3.2. (ІІІ курс, VI семестр) Особливості виконавської інтерпретації різножанрових та різностильових музичних творів.

Виконавська інтерпретації твору великої форми (соната, варіації, рондо, фантазія, концерт) або поліфонічного твору.

Виконавська інтерпретація фортепіанної мініатюри.

Розділ ІV.

4.1. (ІV курс, VII семестр) Моделювання виконавської концепції музичного твору та її втілення. Розширення власного виконавського репертуару. Опанування поліфонічного твору, твору великої форми.

4.2. (IV курс, VIII семестр) Виконавська інтерпретація фортепіанної п’єси. Формування навичок акомпанементу вокалісту/інструменталісту. Підготовка до підсумкової атестації.

*** Формування індивідуальної навчальної програми відбувається на основі програми навчальної дисципліни з урахуванням рівня фахової підготовки, художньої та технічної майстерності студента. Індивідуальна програма повинна включати різні за художньо-образним змістом, жанрами та стилем музичні твори і бути спрямована на розвиток та вдосконалення музично-інструментальних умінь та навичок студента.

7. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		конс.	практ.	самост.		конс.	практ.	самост.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ І								
1.1. Основи виконавської інтерпретації поліфонічного твору, етюду та п’єси								
Тема 1.1.1 Поліфонічний твір (імітаційна поліфонія)	30		12	18	30			
Тема 1.1.2. Розвиток фортепіанної техніки: етюд	20		10	10	20			
Тема 1.1.3. Кантиленна/віртуозна п’єса	20		10	10	20			
Разом	**70**		**32**	**38**	**70**			
1.2. Виконавська інтерпретація твору великої форми та п’єси								
Тема 1.2.1. Твір великої форми	30		12	18	30			
Тема 1.2.2. Кантиленна або віртуозна п’єса	20		10	10	20			
Тема 1.2.3. Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи. Читання з аркушу	20		10	10	20			
Разом	**70**		**32**	**38**	**70**			
Розділ ІІ								
2.1. Вдосконалення методів та форм роботи над поліфонічним твором, або твором великої форми, п’єсою, етюдом								
Тема 2.1.1. Поліфонічний твір Методи і форми роботи над багатоголосною фактурою	30		12	18	30			
Тема 2.1.2. Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи, етюди. Єдність художніх та технічних аспектів виконання	20		10	10	20			
Тема 2.1.3. Виконавська інтерпретація творів кантиленного або віртуозного характеру	20		10	10	20			
Разом	**70**		**32**	**38**	**70**			

2.2. Виконавська інтерпретація довільної програми								
Тема 2.2.1. Опанування кількох фортепіанних творів	30		12	18	30			
Тема 2.2.2. Особливості виконавської інтерпретації творів відповідно до їх жанрово-стильової та художньо-образної атрибуції	20		10	10	20			
Тема 2.2.3. Читання нот з аркушу, вивчення музичних термінів	20		10	10	20			
Разом	**70**		**32**	**38**	**70**			
Розділ ІІІ								
3.1. Тематична колекція								
Тема 3.1.1. Вдосконалення фортепіанної техніки: гами, етюди	20		6	14	20			
Тема 3.1.2. Тематична колекція (фрагмент уроку на обрану тему)	50		26	24	50			
Разом	**70**		**32**	**38**	**70**			
3.2. Особливості виконавської інтерпретації різножанрових та різностильових музичних творів								
Тема 3.2.1. Виконавська інтерпретації твору великої форми (соната, варіації, рондо, фантазія, концерт) або поліфонічного твору	50		26	24	50			
Тема 3.2.2. Виконавська інтерпретація фортепіанної мініатюри	20		6	14	20			
Разом	**70**		**32**	**38**	**70**			
Розділ ІV								
4.1. Формування виконавської концепції музичного твору								
Тема 4.1.1. Розширення власного виконавського репертуару. Опанування поліфонічного твору, твору великої форми	70		26	44	70			
Тема 4.1.2. Моделювання виконавської концепції музичного твору та її втілення	20		6	14	20			
Разом	**90**		**32**	**58**	**90**			
4.2. Підготовка до підсумкової атестації								
Тема 4.2.1. Виконавська інтерпретація фортепіанної п’єси	30		10	20	30			
Тема 4.2.2. Формування навичок акомпанементу вокалісту або інструменталісту	30		4	26	30			
Тема 4.2.3. Підготовка до підсумкової атестації. Методи подолання сценічного хвилювання	30		2	28	30			
Разом	**90**		**16**	**74**	**90**			
Усього	**600**		**240**	**360**	**600**			

Теми практичних занять

Тема	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Розділ І			
1.1. Основи виконавської інтерпретації поліфонічного твору, етюду та п'єси			
1.1.1	Поліфонічний твір Види поліфонічного багатоголосся Імітаційна поліфонія Методи роботи над багатоголосною фактурою. Основні етапи опрацювання поліфонічного твору	4 2 2 2 2	
1.1.2	Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи, етюд Аплікатурні принципи Свобода піаністичного апарату, координація рук Єдність художніх та технічних аспектів виконання	4 2 2 2	
1.1.3	Кантиленна або віртуозна п'єса Особливості звуковидобування та інтонування у кантилені Методи роботи над якісним виконанням віртуозного твору	2 4 4	
	Разом (І семестр)	**32**	
1.2. Виконавська інтерпретація твору великої форми та п'єси			
1.2.1	Робота над І або ІІ та ІІІ частиною класичної сонати. Особливості виконавської інтерпретації сонатного allegro. Музична драматургія твору великої форми.	4 4 4	
1.2.2	Кантиленна або віртуозна п'єса Особливості звуковидобування та інтонування у кантилені Методи роботи над якісним виконанням віртуозного твору, подолання технічних труднощів	2 4 4	
1.2.3	Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи. Аплікатурні принципи Свобода піаністичного апарату, координація рук Читання з аркушу	2 2 2 4	
	Разом (ІІ семестр)	**32**	
Розділ ІІ			
Тема 2.1. Вдосконалення методів та форм роботи над поліфонічним твором, або твором великої форми, п'єсою, етюдом			
2.1.1	Поліфонічний твір. «Уртекст» та редакторські інтерпретації нотного тексту. Методи і форми роботи над багатоголосною фактурою	4 4 4	
2.1.2	Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи. Інструктивний етюд. Єдність художніх та технічних аспектів виконання	4 4 2	
2.1.3	Виконавська інтерпретація творів кантиленного або віртуозного характеру Художній образ та його втілення засобами музичної мови. Засоби музичної виразності	4 4 2	
	Разом (ІІІ семестр)	**32**	
Тема 2.2. Виконавська інтерпретація довільної програми			
2.2.1	Опанування кількох різнохарактерних фортепіанних творів Осмислення художнього образу	4 4	

	Доцільне використання засобів музичної виразності: динаміка, агогіка, штрихи, педалізація, артикуляція	4	
2.2.2	Особливості виконавської інтерпретації творів відповідно до їх жанрово-стильової та художньо-образної атрибуції Фразування, як художньо-смисловий поділ музичної мови Музична тема як носій музичної образності	4 4 2	
2.2.3	Читання нот з аркушу Вивчення музичних термінів	6 4	
	Разом (IV семестр)	**32**	
Розділ III.			
3.1. Тематична колекція (фрагмент уроку на обрану тему)			
3.1.1	Вдосконалення фортепіанної техніки: гами, вправи Етюд	2 4	
3.1.2	Тематична колекція (розробка уроку на обрану тему) Робота над змістом, презентацією тексту Робота над музичними ілюстраціями (4-6 форагментів)	4 6 16	
	Разом (V семестр)	**32**	
3.2. Особливості виконавської інтерпретації різножанрових та різностильових музичних творів			
3.2.1	Виконавська інтерпретації твору великої форми (соната, варіації, рондо, фантазія, концерт) або поліфонічного твору Історичний аспект становлення жанру Аналіз музичної форми Музична тема як носій музичної образності Музична драматургія твору великої/поліфонічної форми Виконавська витривалість	6 4 4 4 4 4	
3.2.2	Виконавська інтерпретація фортепіанної мініатюри Втілення художнього образу засобами фортепіанного виконавства.	4 2	
	Разом (VI семестр)	**32**	
Розділ IV			
4.1. Формування виконавської концепції музичного твору			
4.1.1.	Розширення власного виконавського репертуару Опанування поліфонічного твору Опанування твору великої форми Порівняння різних виконавських інтерпретацій творів, що вивчаються	10 10 6	
4.1.2.	Моделювання виконавської концепції музичного твору та її інструментальне втілення	6	
	Разом (VII семестр)	**32**	
4.2. Підготовка до підсумкової атестації			
4.2.1.	Виконавська інтерпретація фортепіанної п’єси	10	
4.2.2.	Формування навичок акомпанементу вокалісту або інструменталісту	4	
4.2.3.	Підготовка до підсумкової атестації. Робота над подоланням сценічного хвилювання, формування виконавської надійності, здатності до створення комунікативного простору в системі «виконавець – слухач».	2	
	Разом (VIII семестр)	**16**	
	Разом (за весь період вивчення навчальної дисципліни)	**240**	

Самостійна робота

Тема	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Розділ І			
1.1. Основи виконавської інтерпретації поліфонічного твору, етюду та п'єси			
1.1.1	Поліфонічний твір (імітаційна поліфонія)	18	
1.1.2	Розвиток фортепіанної техніки: етюд	10	
1.1.3	Кантиленна або віртуозна п'єса	10	
	Разом (І семестр)	**38**	
1.2. Виконавська інтерпретація твору великої форми та п'єси			
1.2.1	Твір великої форми	18	
1.2.2	Кантиленна або віртуозна п'єса	10	
1.2.3	Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи. Читання з арку	10	
	Разом (ІІ семестр)	**38**	
Розділ ІІ			
Тема 2.1. Вдосконалення методів та форм роботи над поліфонічним твором, або твором великої форми, п'єсою, етюдом			
2.1.1	Поліфонічний твір Методи і форми роботи над багатоголосною фактурою	18	
2.1.2	Розвиток фортепіанної техніки: гами, вправи, етюди. Єдність художніх та технічних аспектів виконання	10	
2.1.3	Виконавська інтерпретація творів кантиленного або віртуозного характеру	10	
	Разом (ІІІ семестр)	**38**	
Тема 2.2. Виконавська інтерпретація довільної програми			
2.2.1	Опанування кількох фортепіанних творів	18	
2.2.2	Особливості виконавської інтерпретації творів відповідно до їх жанрово-стильової та художньо-образної атрибуції	10	
2.2.3	Читання нот з аркушу, вивчення музичних термінів	10	
	Разом (ІV семестр)	**38**	
Розділ ІІІ.			
3.1. Тематична колекція (фрагмент уроку на обрану тему)			
3.1.1	Вдосконалення фортепіанної техніки: гами, етюди	14	
3.1.2	Тематична колекція (фрагмент уроку на обрану тему)	24	
	Разом (V семестр)	**38**	
3.2. Особливості виконавської інтерпретації різножанрових та різностильових музичних творів			
3.2.1	Виконавська інтерпретації твору великої форми (соната, варіації, рондо, фантазія, концерт) або поліфонічного твору	24	
3.2.2	Виконавська інтерпретація фортепіанної мініатюри	14	
	Разом (VI семестр)	**38**	
Розділ ІV			
4.1. Формування виконавської концепції музичного твору			
4.1.1.	Розширення власного виконавського репертуару. Опанування поліфонії та твору великої форми	44	
4.1.2.	Моделювання виконавської концепції музичного твору та її втілення	14	

	Разом (VII семестр)	**58**	
4.2. Підготовка до підсумкової атестації			
4.2.1.	Виконавська інтерпретація фортепіанної п’єси	20	
4.2.2.	Формування навичок акомпанементу вокалісту або інструменталісту	26	
4.2.3.	Підготовка до підсумкової атестації. Робота над подоланням сценічного хвилювання, формування виконавської надійності, здатності до створення комунікативного простору в системі «виконавець – слухач».	28	
	Разом (VIII семестр)	**74**	
	Разом (за весь період вивчення дисципліни)	**360**	

Самостійна робота студентів з кожного розділу навчальної дисципліни включає в себе: - розбір нотного тексту; - вивчення його напам’ять; - ознайомлення з музикознавчим контекстом виконуваних творів; - опрацювання різних технічних прийомів з метою досягнення виконавської свободи; - роботу над фактурою (виокремлення та удосконалення окремих прошарків фактури та їх поєднання); - роботу над педалізацією у відповідності до жанрово-стильових особливостей твору; виокремлення та опанування складних фрагментів твору; - роботу над музичною формою (співвідношення частин і цілого, визначення кульмінаційних точок, осмислення музичної драматургії твору та її адекватне звукове втілення).

Обсяги часу для самостійної роботи студента є орієнтовними, адже вони залежать від рівня підготовки та музичних здібностей студента, активності його музичного мислення, механізмів музичної пам’яті, технічно-інструментальних можливостей, систематичності та ефективності самостійних занять.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано): навчально-методичний посібник. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
2. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства.* Київ: Муз. Україна, 1981. С. 51-61.
3. Жигінас Т. В. Методичні засади підготовки майбутніх вчителів музики до концертно-освітньої діяльності серед дітей та юнацтва: дис. к. пед. наук: 13.00.02. К, 2007. 220 с.
4. Курковський Г.В. Питання фортепіанного виконавства. Збірник статей. Київ: Муз. Україна, 1983. 139 с.
5. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент (фортепіано): Навчально-методичний посібник. Чернівці: Рута, 2007. 69 с.
6. Милич Б.О. Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів. К.: Муз. Україна, 1971. 62 с.
7. Михалюк А. М. Значущість українського фортепіанного мистецтва як засобу формування виконавської культури майбутніх учителів музики. *Педагогічні науки. Випуск 126.* Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. С. 109-115.
8. Некрасов Ю. Комплексне навчання гри на фортепіано: Навч.-метод. посіб. Одеса: АстроПринт, 2000. 148 с.
9. Питання фортепіанної педагогіки та виконавства: Збірник статей. / Ред. та упорядкування А.Й. Корженевського. К.: Музична Україна, 1981. 116 с.

10. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки: метод. посіб. Тернопіль: СМП «АСТОН», 2000. 68 с.
11. Скляров О. Д. Методика викладання курсу фортепіано (формування і розвиток виконавських навичок учнів): Навч. посіб. Х.: ХДАК, 2002. 192 с.
12. Шульгіна В.Д. Українська музична педагогіка: [для студ. вищ. навч. закл.]. Вид. 2-ге, допов. К.: ДАКККіМ, 2008. 263 с.

Орієнтовний репертуар *(фортепіано):*

Поліфонічні твори

Й.-С.Бах. Інвенції. Прелюдії та фуги (ДТК, І, ІІ т.). Партити. Французькі сюїти.
Й.-С.Бах-Ф.Бузоні. Хоральні органні прелюдії.
В.Бібік. Прелюдії та фуги.
Д.Букстехуде. Органна прелюдія та фуга ре мінор (транскр. С.Прокоф'єва).
М.Скорик. Прелюдії та фуги.
С.Павлюченко. Прелюдія та фуга ре мінор.
П.Хіндеміт. Інтерлюдії та фуги.
Г.Гендель. Сюїти.

Твори крупної форми

Л.Бетховен. Сонатини. Сонати. Варіації.
В.Моцарт. Сонатини. Сонати. Варіації.
Й.Гайдн. Сонати. Анданте з варіаціями фа мінор.
М.Клементі. Сонати.
Ф.Мендельсон. Блискуче капричіо.
Д.Скарлаті. Сонати.

П'єси

Л.Бетховен. Багателі.
Е.Гріг. Ноктюрн. Серце поета. З карнавалу.
К.Дебюсі. Бергамазька сюїта. Прелюдії. Арабески.
В.Задерацький. Мікроби лірики.
В.Кірейко. Акварелі.
Ф.Надененко. Танцювальна сюїта.
І.Шамо. Картини російських живописців. Веснянка.
Ф.Шопен. Полонези. Ноктюрни. Етюди.
Ф.Шуберт. Експромти ор.90. Музичні моменти ор.94.
Р.Шуман. Фантастичні п'єси. Новелети.